NATURA SERVIS s.r.o.

Ročenka
2017

Ročenka
2017

Zpracovali

Bc. Anna Kozáková

Ing. Jiří Francek

Roman Rozínek

Fotografie

archiv společnosti NaturaServis s.r.o. a spolupracovníci – Bc. Josef Brokeš, Jan Frodl, Ing. Jiří Francek, Ing. Petr Hesoun, Bc. Anna Kozáková, Jan Kovařík, Ing. Martina Kubečková, Jiří Marek, Karel Rozínek, Roman Rozínek, Roman Rozínek ml., Mgr. Aleš Svoboda Ph.D., František Šupík, Jan Švorc, Josef Zíma

Mapové podklady

www.enrup.cas.cz, www.nature.cz, www.mapy.cz, www.uhul.cz, www.cuzk.cz, www.okruhprahy.cz, Google™Earth, MapSource®Garmin Ltd., ŘSD ČR s.p.

Ilustrace

© Jan Dungel

Hradec Králové

2018

Poznámka: v následujícím textu jsou uváděny vědecké názvy živočichů zmiňované ve vyhlášce MŽP ČR č. 395/1992 Sb. v platném znění pozdějších předpisů.

NaturaServis s.r.o.

Říčařova 66, 503 01 Hradec Králové

www.naturaservis.net; www.facebook.com/naturaservis

Obsah

Úvod **1**
NaturaServis s.r.o. 1
Herpetologická stanice 1
Slovenská republika 1
Kontaktní osoby 1
Přehled činností 1

Biologické průzkumy a hodnocení **2**
KÚJČK, Plány péče ZCHÚ v Jihočeském kraji 2
STRABAG, Čadca-biologické průzkumy a návrh zmírňujících opatření (Slovensko) 3
LČR, Babické rybníky – zoologický průzkum a biologický dohled 4
Skanska, Příseka – astakologický a batrachologický průzkum 5
Povodí Labe, Gerhartice – ornitologický průzkum 6
ŘSD ČR, Silniční okruh kolem Prahy, stavba 511 7
ŘSD ČR, I/36 Trnová – Fáblovka – Dubina, Pardubice 8
ŘSD ČR, D 0301 – 0303 (Praha – Václavice; km 0,0 – 25,5) 9
Povodí Labe, VD Kostomlátky, metodika ochrany přírody 10
Povodí Labe, MVN Vorlík, zoologický průzkum 11
Jihočeský kraj, detekce chytridiomykózy na vybraných EVL 12

Kompenzační a zmírňující opatření **13**
Povodí Labe, Sopřeč – instalace budek a tvorba tůní 13
Stavební společnost ŽIŽKA, Dvůr Králové n/L – stavba suché zídky 14
Skanska, D4704 biokoridor, kontrola hnízdních budek 15
Skanska, D 4704 biokoridor, eradikace křídlatky 16
Pardubický kraj, Bukovina, opatření k ochraně ropuchy krátkonohé 17
Skanska, D 4704 biokoridor, stavba zídek pro plazy 18

Instalace dočasných bariér **19**
Červený Kostelec, rybník Čermák, I/14 19
Divec – Slatina, III/3081 20
ŘSD ČR, Hradecká D11, stavba D 1105, D 1106, D 1107 21
ŘSD ČR, ochrana migračních tras v okolí I/35 a I/13 22
Staré Nechanice, II/324 23
Dolní Pertoltice, Panenský rybník, silnice I/13 24
Vodní nádrž Souš, silnice II/290 25
ŘSD ČR, stavba D 0309/II, návrh a instalace dočasných bariér 26
Skanska, Sklené nad Oslavou, návrh a instalace dočasných bariér 27

Systém trvalých bariér **28**
ŘSD ČR, stavba D 0309/I, návrh trvalých bariér 28
KÚKHK, Vysoké Veselí, funkční úpravy trvalé bariéry 29
ŘSD, I/13, I/35 okres Liberec, instalace trvalých bariér 30
ŘSD Pardubice, oprava trvalé bariéry I/37 31
AOPK Praha, studie proveditelnosti ochrany 10 kolizních míst 32
MÚ Písek, U Vodáka, instalace trvalých bariér 33
SUS Plzeňského kraje, studie 5 kolizních míst na silnicích II. a III. třídy 34

Záchranné transfery **35**
ŘSD ČR, D0309/II lůmek - záchranný transfer obojživelníků 35
Město Vrchlabí, rybník Vejspachy, transfer mlžů 36
BÖHM PLAST-TECHNIK a.s., Česká Třebová, transfer mraveniště 37
MELIDA, Špindlerův Mlýn, transfer 5ti mravenišť 38
Povodí Labe, Sopřeč, biologický dohled a transfer ZCHD 39
Povodí Labe, Jizera – transfer živočichů 40

Povodí Labe, Třebovka - Opatov, biologický dohled a transfer ZCHD 41
ŘSD ČR, Hradecká D11, stavba D 1105, D 1106, D 1107 42
ŘSD, Sklené nad Oslavou, biologický dohled a záchranné transfery 43
CENTRAL GROUP Trojmezí, Blažimská, plnění podmínek výjimky 44
Povodí Labe, Chlístovický potok, biologický dozor, záchranné transfery 45
Mestské lesy Bratislava, záchranný transfer živočichů 46
Mestské lesy Bratislava, zpětný transfer mlžů 47

Naučné stezky a expozice 48
Dům NATURA Ekologického centra Orlov, expozice „Obojživelníci a plazi ČR“ 48
RNDr. Jan Misík, Ph.D., návrh naučné stezky a lesní přírodovědné stanice Sklenářka 49

Herpetologická stanice 50
Technická zařízení pro dočasné umístění organismů 50
Technická zařízení pro chov živočichů 51

Terénní úpravy a budování tůní 52
Město Zlaté Hory, asanace tůní 52
CHKO Pálava, Děvín, Mušlov, Janičův vrch, budování tůní a úprava hnízdních možností ptactva 53
Lesy ČR, Olešnice v Orlických Horách, budování tůní 54
MŽT Stavitelství, Česká Třebová, úprava okolí traťového koridoru 55
Olomoucký kraj, Černé jezero, asanace tůní 56
CHKO Český kras, NPR Karlštejn, PR Radotínské údolí, likvidace černých skládek 57

Odborná školení a osvětová činnost 58
Základní školy a gymnázia v kraji, výukový program Herpetofauna 58
Střední škola zahradnická, Litomyšl, exkurze do Herpetologické stanice 59

Práce s veřejností a propagační akce 60
Krajský úřad Královéhradeckého kraje, „Den otevřených dveří v PP Na Plachtě“ 60
Přednášková činnost, informovanost veřejnosti, podpora výzkumu 61

Příroda pro města 62
CENTRAL GROUP 32, nákladové nádraží Žižkov – přírodní biotop 62
Zámek Hrádek, eradikace křídlatky 63
Město Kraslice, inventarizace tůní a úprava okolí 64

Členství v organizacích 65

Úvod

Společnost NaturaServis s.r.o. byla založena v roce 2004. Navázala na dlouholetou činnost firmy Roman Rozínek – EKOCHOV. Sídlem NaturaServis s.r.o. je Hradec Králové. K sídlu společnosti přiléhá rozsáhlý pozemek využívaný pro ochranu obojživelníků, plazů a ostatních drobných živočichů.

NaturaServis s.r.o.

Společnost NaturaServis s.r.o. provádí výzkum a terénní práce pro ochranu přírody.
Při své činnosti může zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, zejména je chytat, přepravovat či chovat v zajetí – pro tento účel disponuje příslušnými výjimkami udělenými MŽP ČR a dalšími orgány ochrany přírody.
NaturaServis s.r.o. zajišťuje přímo v terénu realizaci uvedených výjimek a podmínek vyplývajících z dokumentace o hodnocení vlivu projektů na životní prostředí, tzv. EIA.

Herpetologická stanice

Herpetologická stanice společnosti NaturaServis s.r.o. byla založena v roce 2004. Slouží jako centrum výzkumu našich i zahraničních druhů obojživelníků, plazů, bezobratlých a některých druhů rostlin. Zároveň dočasně chová živočichy, kteří jsou ohrožení v přírodě (např. investiční výstavbou), a to až do doby, než je bude možné vrátit na původní stanoviště nebo na novou, náhradní, lokalitu.

Slovenská republika

V roce 2015 NaturaServis s.r.o. uskutečnila rozšíření aktivit na území Slovenské republiky, pro svou činnost získala výjimky z územní a druhové ochrany SR a zároveň byla MŽP SR zavedena jako odborně způsobilá právnická osoba oprávněná vyhotovovat dokumentaci pro ochranu přírody a krajiny.

Kontaktní osoby

Roman Rozínek
jednatel
Říčařova 66, 503 01 Hradec Králové
telefon + fax: 495 266 649
mobilní telefon: 724 227 157
roman.rozinek@naturaservis.net

Bc. Anna Kozáková.
zoolog
Říčařova 66, 503 01 Hradec Králové
mobilní telefon:+420 725 044 547
anna.kozakova@naturaservis.net
www.facebook.com/naturaservis

Ing. Jiří Francek
jednatel
Lipenská 681, 149 00 Praha 4 Šeberov
telefon + fax: 244 913 253
mobilní telefon: 602 658 067
jiri.francek@naturaservis.net

Bc. Josef Brokeš
kurátor Herpetologické stanice
Říčařova 66, 503 01 Hradec Králové
mobilní telefon:+420 737 570 379
josef.brokes@naturaservis.net

Přehled činností

NaturaServis s.r.o. provádí práce pro orgány ochrany přírody, obce, dodavatele stavebních prací (dálnice, silnice, železnice, průmyslové i bytové objekty, doly, lomy), a to zejména v těchto činnostech:

- Instalace a údržba přenosné odchytové bariéry nebo trvalé bariéry
- Budování tůní a mokřadů, péče o biotopy
- Umělé odchovy obojživelníků a plazů
- Program deponačních nádrží
- Hodnocení vlivu hospodářských zásahů na rostliny a živočichy
- Monitoring populací živočichů a rostlin
- Návrhy a realizace opatření k ochraně živočichů a rostlin, posilování jejich populací
- Návrhy protipovodňových opatření
- Likvidace náletových dřevin a invazních druhů rostlin, kosení luk, obnova studánek
- Další práce dle požadavků a potřeb zákazníků

Biologické průzkumy a hodnocení

1 KÚJČK, Plány péče ZCHÚ v Jihočeském kraji

NaturaServis s.r.o. realizovala v roce 2016 sérii terénních šetření v oblasti osmi ZCHÚ Jihočeského kraje – Černýšovické jalovce, Lom Skalka u Sepekova, Luna, Malý ústavní rybník, Muckovské vápencové lomy, Orty, Zeman, Pacova hora. Na základě výsledků těchto průzkumů byly v roce 2017 zpracovány plány péče pro tato území.

Výběr fotodokumentace živočichů zaznamenaných během průzkumů osmi ZCHÚ Jihočeského kraje

2 STRABAG, Čadca-biologické průzkumy a návrh zmírňujících opatření (Slovensko)

Společnost NaturaServis s.r.o. realizovala v roce 2017 zoologické a stanovištní průzkumy v úseku D3 (Čadca, Bukov – Svrčinovec). Na základě terénních šetření a managementových doporučení byl následně zpracován Návrh zmírňujících opatření.

Výběr fotodokumentace pořízené v průběhu průzkumů

3 LČR, Babické rybníky – zoologický průzkum a biologický dohled

V roce 2017 byl realizován zoologický průzkum a následně biologický dohled při vypouštění Babických rybníků a rekonstrukci hrází. V oblasti bylo zaznamenáno 6 zvláště chráněných druhů živočichů. Biologický dohled sestával z kontroly dotčených lokalit před zahájením vypouštění rybníků, v průběhu vypouštění a po ukončení vypouštění.

Fotodokumentace z vypouštění Babických rybíků

4 Skanska, Příseka – astakologický a batrachologický průzkum

V roce 2017 byl společností NaturaServis proveden orientační astakologický průzkum Příseckého potoka a následné záchranné transfery zájmových druhů na předem vybrané náhradní lokality. Ze zvláště chráněných druhů byli transferováni jedinci skokana zeleného (*Rana esculenta*).

Výběr fotodokumentace ze záchranných transferů

5 Povodí Labe, Gerhartice – ornitologický průzkum

V roce 2017 byl společností NaturaServis v lokalitě plánovaného kácení stromů podél železničního koridoru proveden orientační ornitologický průzkum s důrazem na lokalizaci a evidenci hnízd a hnízdních dutin. Výsledky průzkumu byly podkladem pro rozhodnutí o udělení výjimky.

Výběr fotodokumentace z ornitologického průzkumu

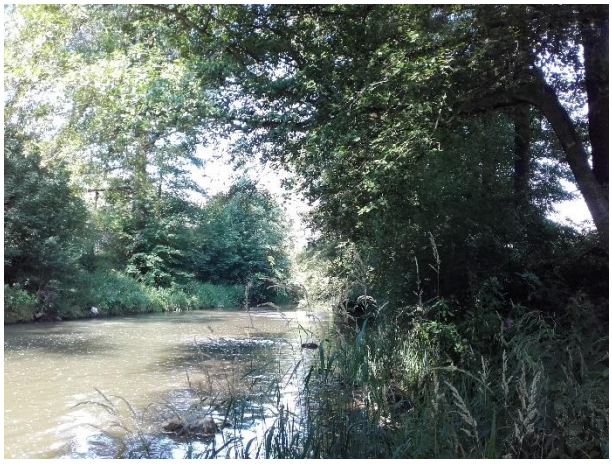

Biologické průzkumy a hodnocení

6 ŘSD ČR, Silniční okruh kolem Prahy, stavba 511

Společnost NaturaServis s.r.o. provedla v letech 2016 a 2017 biologické průzkumy vybraných skupin organismů v úseku budoucí výstavby SOKP 511. Zjištění těchto terénních šetření jsou součástí podkladů k zabezpečení ochranných a kompenzačních opatření pro zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin.

Zákres SOKP 511 ▼

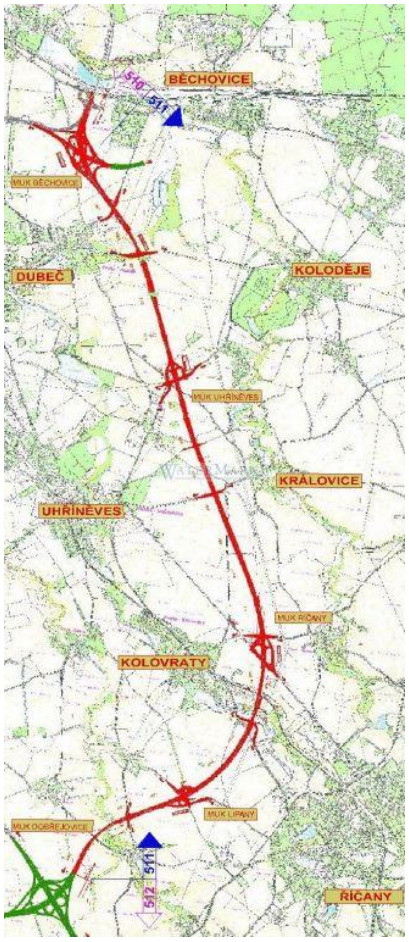

Stanoviště v úseku SOKP 511 ▼

Stanoviště v úseku SOKP 511 ▼

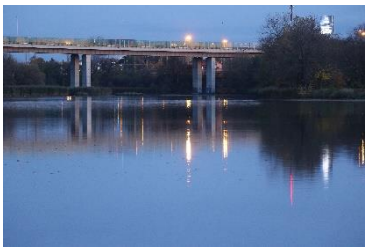

Stanoviště v úseku SOKP 511 ▼

Biologické průzkumy a hodnocení

7 ŘSD ČR, I/36 Trnová – Fáblovka – Dubina, Pardubice

Společnost NaturaServis s.r.o. na základě objednávky ŘSD ČR, Správa Pardubice provedla v letech 2016 a 2017 revizní biologické průzkumy ve vyhledávacím koridoru budoucí stavby I/36 v Pardubicích. V území byl realizován průzkum botanický, ichtyologický, herpetologický, ornitologický, teriologický a doplňkově prováděno sledování migrační prostupnosti území. Celkově bylo zaznamenáno 229 druhů organismů.

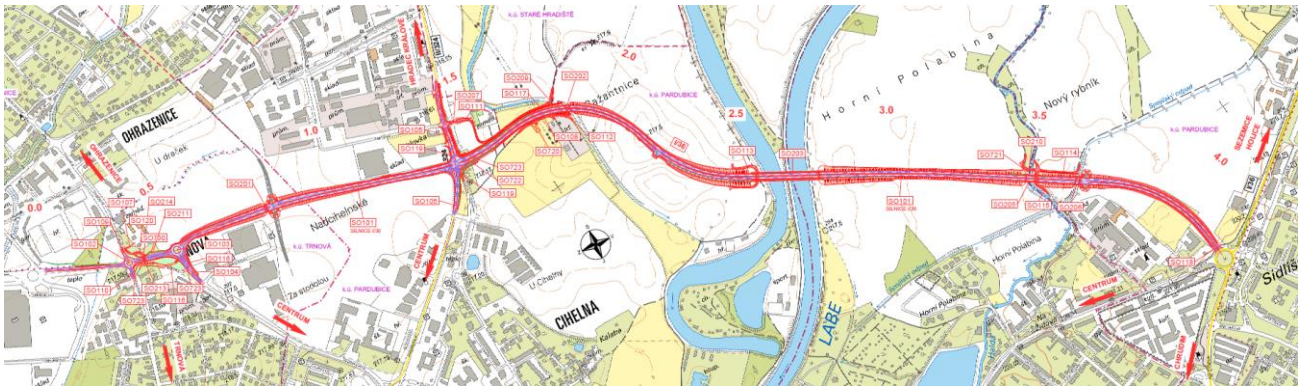

Stanoviště ve vyhledávacím koridoru stavby I/36 v Pardubicích

8 ŘSD ČR, D 0301 – 0303 (Praha – Václavice; km 0,0 – 25,5)

NaturaServis s.r.o. na základě objednávky ŘSD ČR provedla revizní biologické průzkumy ve vyhledávacích koridorech budoucích staveb D 0301 Praha – Jílové u Prahy (km 0,0 – 9,3), D0302 Jílové u Prahy – Hostěradice (km 9,3 – 14,0), D 0303 Hostěradice – Václavice (km 14,0 – 25,5). Výsledky těchto šetření byla využita pro získání podkladů k výjimce ze zákona č. 114/1992 Sb., pro návrh ochranných a kompenzačních opatření ZCHD a ke konzultační činnosti.

Výběr fotodokumentace zájmových stanovišť ve vyhledávacích koridoru budoucí výstavby

9 Povodí Labe, VD Kostomlátky, metodika ochrany přírody

Společnost NaturaServis s.r.o. na základě objednávky Povodí Labe s.p. provedla terénní šetření stavu území se zaměřením na návrh ochranných opatření pro ochranářsky významné druhy živočichů, rostlin a stanoviště v rámci připravované akce „Vodní dílo Kostomlátky, oprava dna plavební komory“. Uvedený návrh byl využit pro vytvoření metodického pokynu k zajištění přírodovědných hodnot v území.

10 Povodí Labe, MVN Vorlík, zoologický průzkum

Společnost NaturaServis s.r.o. v roce 2017 provedla na základě objednávky Povodí Labe, s.p., orientační biologické šetření na MVN Vorlík a jejím okolí. S ohledem na charakter zájmové lokality byl pro účely získání podkladů k výjimce ze zákona č. 114/1992 Sb. zařazen průzkum malakologický, batrachologický, herpetologický a ornitologický. Celkově bylo na lokalitě zaznamenáno 19 zvláště chráněných druhů živočichů

Výběr fotodokumentace ze zoologických průzkumů

11 Jihočeský kraj, detekce chytridiomykózy na vybraných EVL

Na řadě EVL v Jihočeském kraji jsou předmětem ochrany druhy obojživelníků, které jsou napadány chytridiomykózou. Detekce chytridiomykózy na jednotlivých EVL poskytla přehled o výskytu této choroby v rámci těchto chráněných území a je důležitým podkladem pro případný management a monitoring těchto lokalit. Povědomí o rozšíření této choroby zabrání jejímu dalšímu, nevědomému, šíření na lokality prosté této nemoci. Z těchto důvodů NaturaServis s.r.o. provedla testování tohoto onemocnění na vybraných EVL v Jihočeském kraji.

Kožní stěry kuňky obecné (*Bombina bombina*).

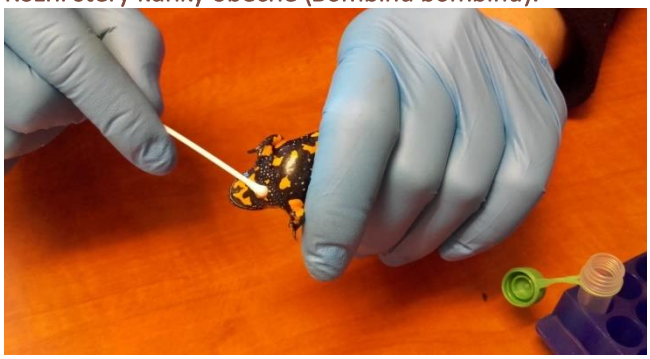

Vyhodnocení výsledků

Příprava směsných vzorků k analýze přítomnosti *Batrachochytrium dendrobatidis*.

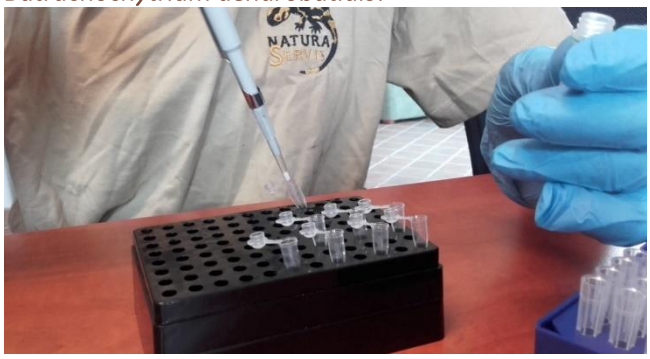

Živolovné pasti na lokalitě

Vkládání stripu se vzorky do přístroje Genie® II OptiGene.

Kuňka obecná (*Bombina bombina*).

12 Povodí Labe, Sopřeč – instalace budek a tvorba tůní

Společnost NaturaServis s.r.o. v roce 2017 instalovala 30 budek pro dutinové pěvce (sýkorníky) na stanoviště v okolí Sopřečského rybníku. Na téže lokalitě byly vytvořeny 4 tůně pro obojživelníky o celkové upravované ploše 291 m^2.

Budka pro dutinové pěvce (tzv. sýkorník) ▼

Nově vybudované tůně ▼

13 Stavební společnost ŽIŽKA, Dvůr Králové n/L – stavba suché zídky

NaturaServis s.r.o. provedla na základě objednávky stavební společnosti ŽIŽKA stavbu suché zídky pro plazy v areálu JUTA ve Dvoře Králové nad Labem. Zídka byla vybudována v délce 20 m, výšce 1m a šířce 0,75m ze skládaných kamenů. Na tento nově vytvořený biotop byli následně z dotčeného území přeneseni jedinci ještěrky obecné (*Lacerta agilis*) a slepýše křehkého (*Anguis fragilis*). Na zájmové lokalitě byl zároveň zaznamenán výskyt ropuchy zelené (*Bufo viridis*).

Stavba suché zídky pro plazy

14 Skanska, D4704 biokoridor, kontrola hnízdních budek

Společnost NaturaServis s.r.o. od roku 2009 v úseku dálnice D1, stavby D4704 (Lipník nad Bečvou – Bělotín), provádí činnosti zaměřené na posilování populací ZCHD obojživelníků, plazů, ptáků a savců. V rámci těchto opatření byly na zájmové lokalitě instalovány hnízdní budky různých typů (sýkorníky, poštolníky, puštíkovníky, budky pro netopýry, polobudky pro skorce, konipasy nebo lejsky malé), které jsou každoročně kontrolovány a čištěny.

Výběr fotodokumentace průběhu kontroly všech typů budek ptáky v prostoru Moravské brány za rok 2017

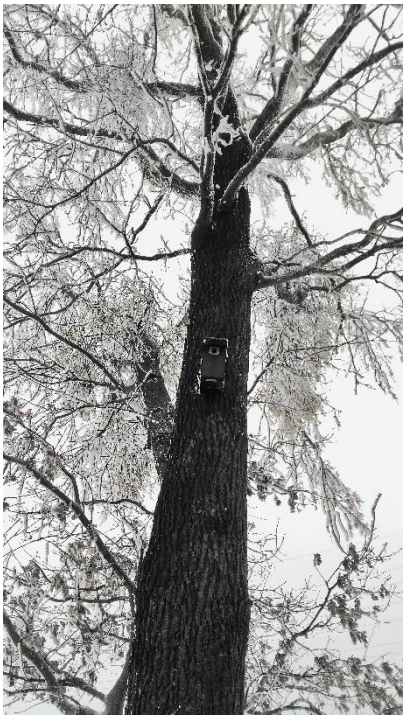

15 Skanska, D 4704 biokoridor, eradikace křídlatky

Realizace zmírňujících a kompenzačních opatření společnosti NaturaServis s.r.o. zajistila vytvoření nových biotopů umožňujících život, rozmnožování a migraci živočichů v okolí biokoridoru na D4704. Součástí souboru těchto opatření bylo i opatření vedoucí ke snížení zastoupení invazivních druhů rostlin.

16 Pardubický kraj, Bukovina, opatření k ochraně ropuchy krátkonohé

V roce 2017 začala společnost NaturaServis s.r.o. realizovat kompenzační opatření vedoucí k ochraně kriticky ohroženého druhu ropuchy krátkonohé (*Bufo calamita*) v území popílkoviště Opatovické elektrárny. Z okolí budoucích tůní byly vykáceny náletové dřeviny a keře a byl vytvořen migrační průsek pro výše zmíněný druh.

Ropucha krátkonohá (*Bufo calamita*)

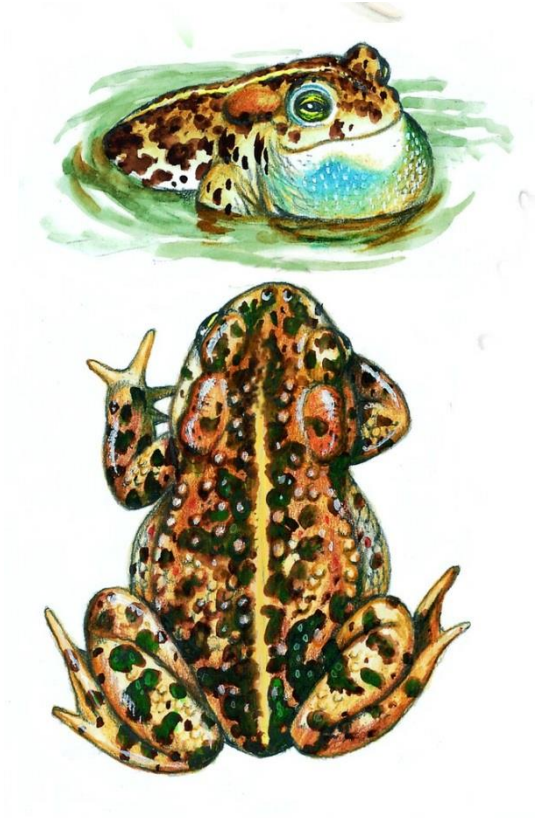

17 Skanska, D 4704 biokoridor, stavba zídek pro plazy

Realizace zmírňujících a kompenzačních opatření společnosti NaturaServis s.r.o. zajistila vytvoření nových biotopů umožňujících život, rozmnožování a migraci živočichů v okolí biokoridoru na D4704. Součástí souboru těchto opatření byla v letošním roce i oprava a úprava zídek pro plazy v předem vybraných lokalitách.

Instalace dočasných bariér

18 Červený Kostelec, rybník Čermák, I/14

U rybníku Čermák, podél komunikace č. 14 (Červený Kostelec – Náchod), byla podobně jako v předchozích letech 2006 – 2016 instalována přenosná odchytová bariéra o délce 1.200 m. Odchyceno a přeneseno zde bylo celkem 7.934 jedinců 2 druhů plazů a 7 druhů obojživelníků. Vzhledem k druhovému spektru a početnosti druhů, zjištěné jedenáctiletým sledováním stavu místní herpetofauny, byla navržena instalace systému trvalých bariér.

Skokan hnědý (*Rana temporaria*) ▼

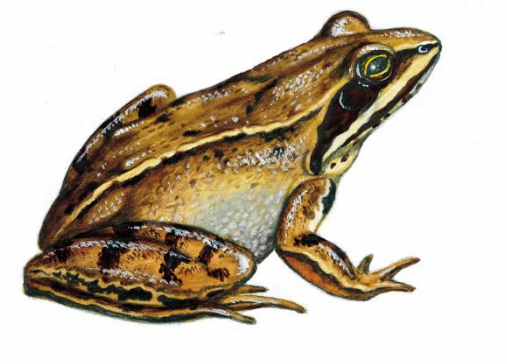

Čolek obecný (*Triturus vulgaris*) ▼

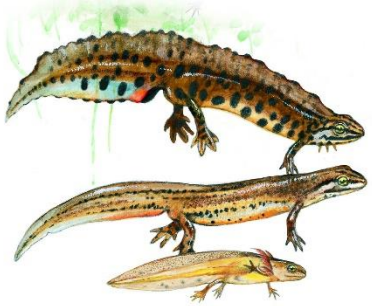

Ropucha obecná (*Bufo bufo*) ▼

Průběh instalace dočasné odchytové bariéry podél silnice I/14 u rybníku Čermák, Červený Kostelec ▼

Početnost druhů obojživelníků a plazů odchycených v Červeném Kostelci v roce 2017 (n=7.934) ▼

Český název	Počet odchycených jedinců
čolek obecný	297
čolek horský	15
čolek velký	4
blatnice skvrnitá	9
ropucha obecná	6956
skokan hnědý	628
skokan zelený	20
ještěrka živorodá	13
užovka obojková	1

Instalace dočasných bariér

19 Divec – Slatina, III/3081

V roce 2017 společnost NaturaServis s.r.o. pokračovala ve výstavbě 1.200m dočasné odchytové bariéry pro zabezpečení migračních tras v úseku Divec (silnice Slatina – Divec). Frekventovaná komunikace zde kříží hlavní migrační trasu obojživelníků ze zimovišť v lese Dehetník na rozmnožovací stanoviště v Hlubokém a Novém rybníku.

Zabezpečení migračních tras obojživelníků a stanovišť plazů v Divci

Instalace dočasných bariér

20 ŘSD ČR, Hradecká D11, stavba D 1105, D 1106, D 1107

V roce 2017 společnost NaturaServis s.r.o. pokračovala v zabezpečení migračních tras v úsecích dostavby hradecké D11 (stavba D1105, D1106 a D1107) pomocí systému dočasných bariér. Dočasné bariéry ve sledovaných úsecích zajišťovaly ochranu populací ZCHD živočichů – ropucha obecná (*Bufo bufo*), ropucha zelená (*Bufo viridis*), skokan hnědý (*Rana temporaria*), ještěrka obecná (*Lacerta agilis*).

Zabezpečení migračních tras obojživelníků a stanovišť plazů v úseku D 1105 a D1106

Instalace dočasných bariér

21 ŘSD ČR, ochrana migračních tras v okolí I/35 a I/13

NaturaServis s.r.o. zajišťovala ochranu migrační trasy pomocí dočasné odchytové bariéry na dvou úsecích silnic I. třídy v okrese Liberec: (1) úsek I/35 Václavice, délka 448 m, (2) úsek I/13 Stráž nad Nisou, délka 975 m. Tato technologie byla zvolena jako krátkodobé řešení před stavbou bariéry trvalé, kterou nebylo možné brzy na jaře instalovat z důvodu počasí.

Ještěrka obecná (*Lacerta agilis*)

Zmije obecná (*Vipera berus*) ▼

Instalace dočasných bariér

22 Staré Nechanice, II/324

Obojživelníci při migraci ve Starých Nechanicích překonávají silnici II/324. Z těchto důvodů zde byla opětovně instalována přenosná odchytová bariéra o délce 680 m; tento systém využívá odchytové nádoby s každodenní obsluhou. V roce 2017 zde bylo odchyceno a přeneseno celkem 3.226 jedinců 7 druhů obojživelníků a 2 druhů plazů. Vzhledem k druhovému spektru a početnosti druhů, zjištěné dlouhodobým sledováním, byla navržena instalace systému trvalých bariér.

Příprava a instalace dočasné bariéry

Početnost druhů obojživelníků odchycených na migrační trase ve Starých Nechanicích 2017 (n=3.226).

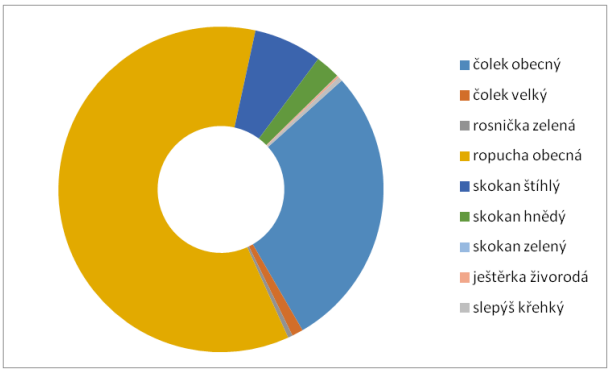

Rosnička zelená (*Hyla arborea*)

Instalace dočasných bariér

23 Dolní Pertoltice, Panenský rybník, silnice I/13

Na komunikaci v k.ú. Dolní Pertoltice, v oblasti Panenský rybník, docházelo při jarní migraci obojživelníků ke střetu s projíždějícími automobily. Z těchto důvodů byla v místě křížení migrační trasy s komunikací instalována přenosná odchytová bariéra o délce 500m. V roce 2017 zde bylo odchyceno a přeneseno celkem 2.022 jedinců 7 druhů obojživelníků. Vzhledem k druhovému spektru a početnosti druhů, zjištěné dlouhodobým sledováním, byla navržena instalace systému trvalých bariér.

Celkový počet odchycených jedinců na bariéře v Dolních Pertolticích v letech 2007 – 2017 (n=14952)

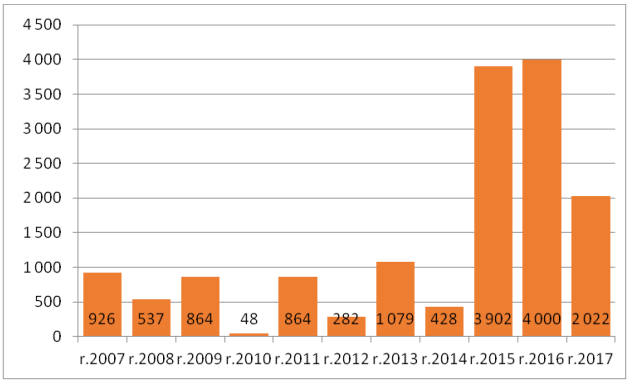

Úsek silnice I/13 ošetřený dočasnou odchytovou bariérou NaturaServis s.r.o.

Skokan hnědý (*Rana temporaria*)

Blatnice skvrnitá (*Pelobates fuscus*)

Čolek velký (*Triturus cristatus*)

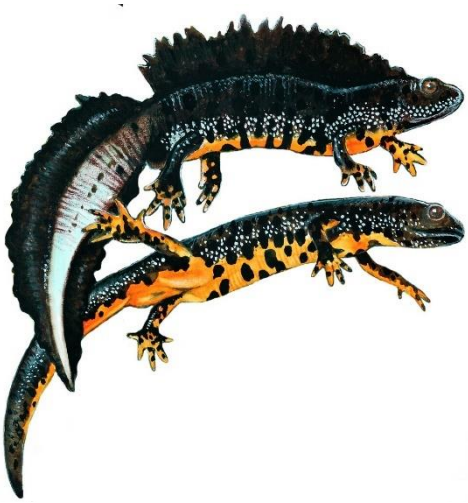

Instalace dočasných bariér

24 Vodní nádrž Souš, silnice II/290

V roce 2017 bylo na migrační trase při v.n. Souš pořízeno 3.573 záznamů 4 druhů obojživelníků a 1 druhu plazů, a to: čolek horský (*Triturus alpestris*), čolek obecný (*Triturus vulgaris*), ropucha obecná (*Bufo bufo*), skokan hnědý (*Rana temporaria*), ještěrka živorodá (*Zootoca vivipara*). Vzhledem k druhovému spektru a početnosti jednotlivých druhů byla navržena instalace systému trvalých bariér.

Transfer zachycených jedinců ▼

Čolek horský (*Triturus alpestris*) ▼

Průběh instalace dočasné bariéry ▼

Instalace dočasných bariér

25 ŘSD ČR, stavba D 0309/II, návrh a instalace dočasných bariér

Společnost NaturaServis s.r.o. provedla v roce 2017 terénní šetření v úseku stavby D0309/II, a to za účelem získání podkladů k návrhu instalace dočasných bariér pro zajištění migračních tras nebo pobytových stanovišť obojživelníků a plazů. Zjištění přítomnosti ZCHD přímo ve stavbě nebo její blízkosti vyústilo v realizaci opatření dle návrhu společnosti – ošetření rizikových úseků pomocí dočasné bariéry.

Rizikové úseky stavby D 0309/II ▼

Průběh instalace bariér na stavbě D 0309/II ▼

Slepýš křehký (*Anguis fragilis*)

Instalace dočasných bariér

26 Skanska, Sklené nad Oslavou, návrh a instalace dočasných bariér

Společnost NaturaServis s.r.o. v roce 2017 provedla terénní šetření v úseku stavby obchvatu Skleného nad Oslavou, a to za účelem získání podkladů k návrhu instalace dočasných bariér pro zajištění migračních tras nebo pobytových stanovišť obojživelníků a plazů. Zjištění přítomnosti ZCHD přímo ve stavbě nebo její blízkosti vyústilo v realizaci opatření dle návrhu společnosti – ošetření rizikových úseků pomocí dočasné bariéry.

Instalace dočasné bariéry na rizikových úsecích stavby

27 ŘSD ČR, stavba D 0309/I, návrh trvalých bariér

Společnost NaturaServis s.r.o. v roce 2017 provedla terénní pochůzku v úseku stavby dálnice D 0309/III. V průběhu tohoto šetření bylo provedeno zaměření rizikových úseků a navíc byla zjištěna přítomnost zvláště chráněných druhů obojživelníků a plazů přímo na stavbě nebo v její bezprostřední blízkosti. Na základě těchto zjištění a dle Rozhodnutí KÚJČK vypracovala NaturaServis s.r.o. návrh opatření na ochranu obojživelníků a plazů pomocí systému trvalých bariér.

Terénní šetření k návrhu instalace systému trvalých bariér na stavbě D 0309/I

28 KÚKHK, Vysoké Veselí, funkční úpravy trvalé bariéry

NaturaServis s.r.o. byla v roce 2016 vyzvána KÚ Královéhradeckého kraje zhodnocení instalace stávajícího systému trvalé bariéry (tento systém neinstalovala NaturaServis s.r.o.) ve Vysokém Veselí, kde po ukončení jarní migrace bylo patrné, že instalace byla chybně provedena a vedla k hromadným úhynům obojživelníků. Následná terénní zjištění vyústila v návrh NaturaServis s.r.o. řešící základní chyby TB. Tento návrh byl v roce 2017 realizován.

Fotodokumentace z úpravy trvalé bariéry

29 ŘSD, I/13, I/35 okres Liberec, instalace trvalých bariér

Na komunikacích křížících migrační trasy obojživelníků a plazů může každoročně docházet ke střetu s projíždějícími automobily a jejich úhynu. Z těchto důvodů byla v roce 2016 a v roce 2017 společností NaturaServis instalována dočasná odchytová bariéra, která obojživelníky zadržela a neumožnila jim vstoupit do nebezpečného prostoru vozovky. V roce 2017 zde byla instalována bariéra trvalá.

Instalace trvalé bariéry

30 ŘSD Pardubice, oprava trvalé bariéry I/37

Trvalá bariéra, instalovaná společností NaturaServis na úseku silnice I/37, byla na konci roku 2016 poničena při dopravní nehodě. Na základě objednávky ŘSD Pardubice byla v roce 2017 provedena oprava poničeného úseku a obnovena jeho funkčnost.

Trvalá bariéra poškozená při dopravní nehodě

31 AOPK Praha, studie proveditelnosti ochrany 10 kolizních míst

NaturaServis s.r.o. na základě objednávky AOPK Praha, vypracovala podkladovou studii, řešící ochranu migrace obojživelníků v 10ti kolizních lokalitách. Navržené opatření ve formě instalace systému trvylých bariér zajistí ochranu ZCHD a zvýší i bezpečnost projíždějících řidičů, která může být ohrožena při masové migraci za deštivého počasí ve večerních a nočních hodinách.

Příklady zájmových lokalit

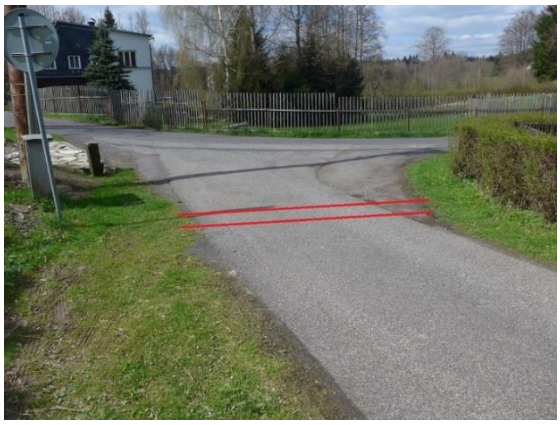

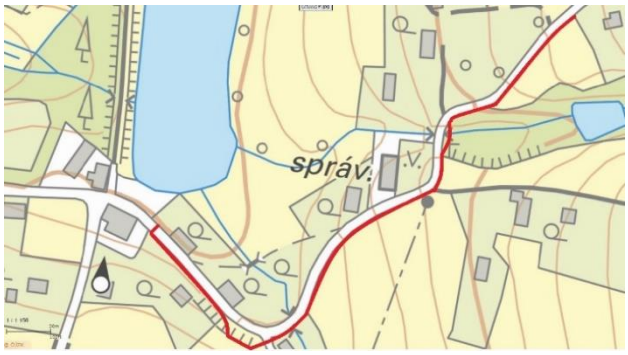

32 MÚ Písek, U Vodáka, instalace trvalých bariér

Společnost NaturaServis s.r.o. na základě terénních šetření vypracovala v roce 2016 návrh na instalaci sytému trvalých bariér v kolizním úseku v lokalitě U Vodáka, Písek. Dokument je součástí záměru ochranných opatření migračních tras obojživelníků na silnici III. třídy v lokalitě U třech rybníků. Tento záměr byl v roce 2017 realizován.

.

Rosnička zelená (Hyla arborea)

Skokan zelený (Rana esculenta)

33 SUS Plzeňského kraje, studie 5 kolizních míst na silnicích II. a III. třídy

NaturaServis s.r.o. na základě objednávky Plzeňského kraje, vypracovala podkladovou studii, řešící ochranu migrace obojživelníků v 5ti kolizních lokalitách. Navržené opatření ve formě instalace systému trvalých bariér zajistí ochranu ZCHD a zvýší i bezpečnost projíždějících řidičů, která může být ohrožena při masové migraci za deštivého počasí ve večerních a nočních hodinách.

Zájmové lokality a příklady řešení

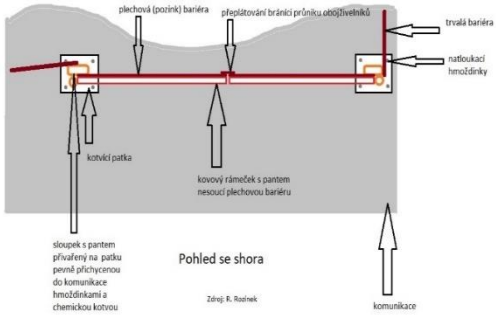

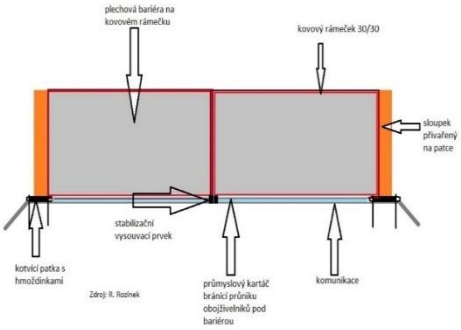

34 ŘSD ČR, D0309/II lůmek - záchranný transfer obojživelníků

Společnost NaturaServis s.r.o. provedla na základě objednávky ŘSD ČR záchranný transfer zvláště chráněných druhů živočichů ze zavodněné lokality dotčené stavbou dálnice D3 v úseku D0309/II. Odchycení jedinci byli determinováni, zaevidováni a přemístěni na předem vybranou náhradní lokalitu.

Odchyt živočichů ▼

Transfer živočichů ▼

Záchranné transfery

35 Město Vrchlabí, rybník Vejspachy, transfer mlžů

Na základě plánovaného vypuštění rybníku Vejsplachy a následného výlovu ryb, byla NaturaServis s.r.o. vyzvána k provedení záchranného transferu mlžů ohrožených poklesem hladiny. Celkem bylo úspěšně transferováno 2.147 mlžů ve třech druzích.

Výběr fotodokumentace ze záchranných transferů

36 BÖHM PLAST-TECHNIK a.s., Česká Třebová, transfer mraveniště

NaturaServis s.r.o. byla na základě objednávky firmy BÖHM PLAST-TECHNIK a.s., vyzvána k ochraně mravenců lesních (*Formica rufa* L.). Konkrétně se jednalo o nalezení náhradní lokality a následnému transferu hnízda mravenců lesních (*Formica rufa* L.).

Výběr fotodokumentace z transferu mraveniště

37 MELIDA, Špindlerův Mlýn, transfer 5ti mravenišť

Firma NaturaServis s.r.o. byla na základě objednávky firmy Melida a.s., vyzvána k nalezení náhradních lokalit a následnému transferu mravenišť nacházejících se v prostoru realizace záměru „Lanová dráha Horní Mísečky- Medvědín, včetně rozšíření sjezdových tratí Špindlerův Mlýn“. Vzhledem k velikosti některých zájmových mravenišť bylo nutné využít k transferu těžkou techniku (bagr Menzi Muck).

Výběr fotodokumentace z transferu mravenišť

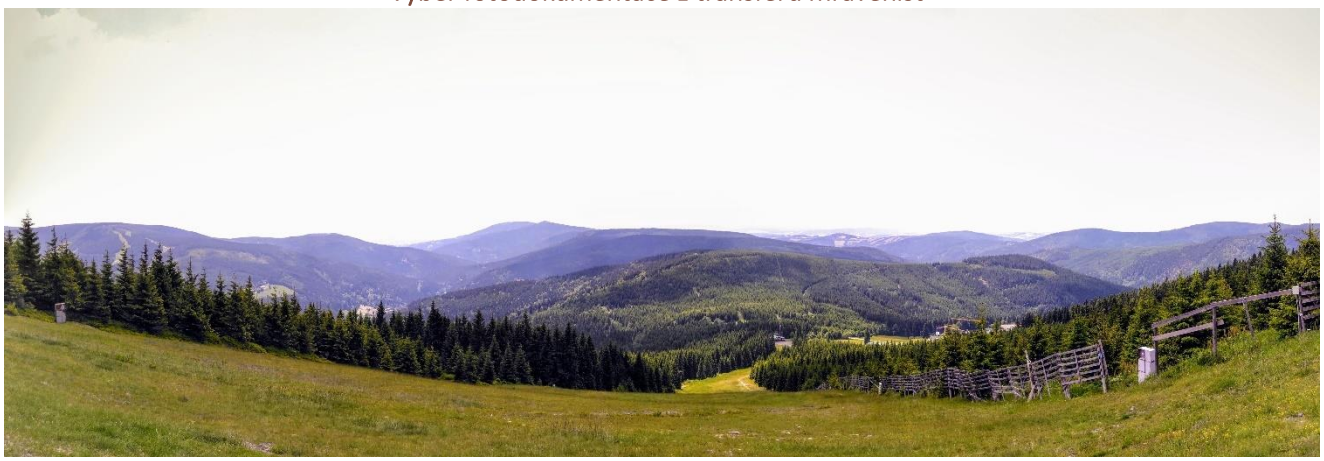

.

Záchranné transfery

38 Povodí Labe, Sopřeč, biologický dohled a transfer ZCHD

Společnost NaturaServis s.r.o. byla oslovena společností Povodí Labe s.p., aby zajišťovala biologický dohled a záchranný transfer organismů pro akci „DVT, oblast Sopřečské rybníky, odtěžení sedimentu“. Biologický dohled se sestával z kontroly lokalit dotčených těžbou sedimentu a blízkého okolí před zahájením i v průběhu stavebních prací, z odchytu a transferu živočichů z míst dotčených údržbou koryta na náhradní lokality a konzultační činnosti na kontrolních dnech pro zabezpečení ochrany především ZCHD živočichů a rostlin.

Výběr z fotodokumentace záchranných transferů

Velevrub malířský (*Unio pictorum*)

Kuňka obecná (*Bombina bombina*) a skokan zelený (*Rana esculenta*)▼

Záchranné transfery

39 Povodí Labe, Jizera – transfer živočichů

Z důvodu snižování hladiny nadjezí řeky Jizery v Mladé Boleslavi, ohrožující vodní druhy živočichů vyskytujících se na dotčeném území, byl proveden transfer zaměřený na záchranu velkých mlžů a ryb, uvízlých na obnaženém dně koryta řeky. Během prací bylo zpět do vody transferováno celkem více jak 10.000 jedinců čtyř druhů živočichů.

Zájmový úsek Jizery ▲

Záchranné transfery

40 Povodí Labe, Třebovka - Opatov, biologický dohled a transfer ZCHD

Společnost NaturaServis s.r.o. v roce 2017 provedla na základě objednávky Povodí Labe, s.p. biologický dohled pro akci „Třebovka - Opatov, odstranění nánosů, ř.km 25,420-30,700“. Biologický dohled se sestával z kontroly lokalit před zahájením i v průběhu stavebních prací, odchytu a transferu živočichů z míst dotčených údržbou koryta na náhradní lokality, z konzultační činnosti pro zabezpečení ochrany především ZCHD živočichů.

Sledovaný úsek toku Třebovky

Záchranné transfery

41 ŘSD ČR, Hradecká D11, stavba D 1105, D 1106, D 1107

Společnost NaturaServis s.r.o. na základě objednávky ŘSD prováděla v průběhu roku 2017 biologický dohled pro dostavbu Hradecké D11. Biologický dohled se sestával z kontroly lokalit před zahájením i v průběhu stavebních prací, odchytu a transferu živočichů z míst dotčených údržbou koryta na náhradní lokality, z konzultační činnosti pro zabezpečení ochrany především ZCHD živočichů.

42 ŘSD, Sklené nad Oslavou, biologický dohled a záchranné transfery

Společnost NaturaServis s.r.o. byla oslovena společností Ředitelství silnic a dálnic ČR, aby zajišťovala biologický dohled a záchranný transfer organismů pro akci „Přeložka silnice I/37 Sklené nad Oslavou, obchvat“. Biologický dohled se sestával z kontroly lokalit dotčených stavbou a blízkého okolí před zahájením i v průběhu stavebních prací, z odchytu a transferu živočichů z míst dotčených stavební činností na náhradní lokality.

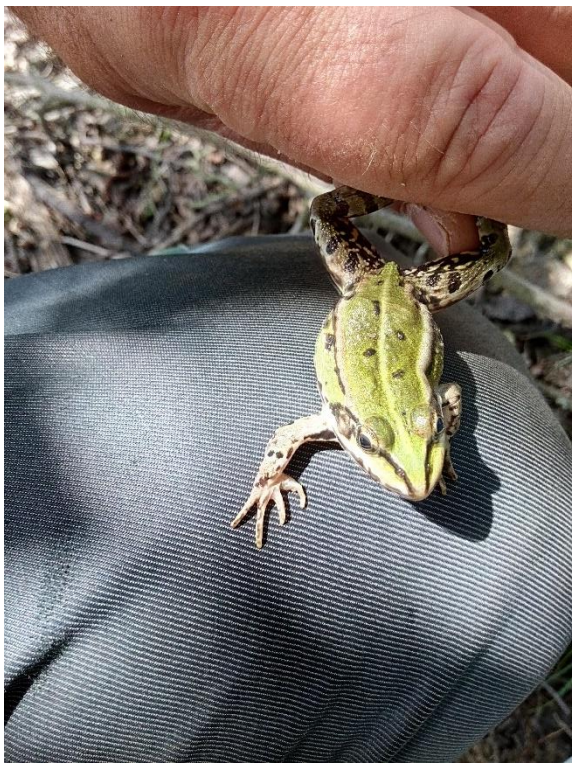

43 CENTRAL GROUP Trojmezí, Blažimská, plnění podmínek výjimky

NaturaServis s.r.o. zajišťovala pro společnost CENTRAL GROUP Trojmezí plnění podmínek výjimky na akci **„Obytný soubor Blažimská“** - biologický dohled a záchranný transfer organismů. Na lokalitě byla vytipována místa pro rozmístění podložek pro slepýše pro usnadnění následných odchytů a transferů.

Rozmístění jednotlivých podložek

Záchranné transfery

44 Povodí Labe, Chlístovický potok, biologický dozor, záchranné transfery

NaturaServis s.r.o. zajišťovala pro Povodí Labe, s.p., biologický dohled a záchranný transfer organismů pro akci „Chlístovický potok – Chlístovice, oprava koryta ř.km 0,800 - 1,250“ a „Chlístovický potok – Chlístovice, rekonstrukce koryta ř. km 0,380 – 0,800“ Biologický dohled se sestával z kontroly lokalit dotčených stavbou a blízkého okolí před zahájením i v průběhu stavebních prací, z odchytu a transferu živočichů z míst dotčených stavební činností na náhradní lokality.

Fotodokumentace ze záchranných transferů

Záchranné transfery

45 Mestské lesy Bratislava, záchranný transfer živočichů

Společnost NaturaServis s.r.o. na základě objednávky společnosti MESTSKÉ LESY V BRATISLAVE provedla v roce 2017 instalaci dočasné odchytové bariéry pro zamezení vstupu především obojživelníků a plazů do prostoru rekonstruovaných Vydrických nádrží III, IV a do míst se zvýšeným pohybem stavební techniky. V rámci těchto prací byl dále prováděn záchranný transfer živočichů zadržených pomocí těchto bariér nebo odchycených během herpetologického průzkumu uvnitř nádrží.

Záchranné transfery

46 Mestské lesy Bratislava, zpětný transfer mlžů

Společnost NaturaServis s.r.o. byla na základě objednávky Mestských lesov v Bratislave vyzvána k provedení záchranného transferu vodních korýšů, měkkýšů, obojživelníků a plazů v rámci rekonstrukce vodohospodářských objektů Vydrická nádrž III a IV v roce 2016. V říjnu 2017 byl proveden zpětný transfer škeblí říčních z náhradních lokalit na místa jejich původního výskytu, tj. do Vydrických nádrží III a IV.

47 Dům NATURA Ekologického centra Orlov, expozice „Obojživelníci a plazi ČR“

Společnost NaturaServis s.r.o. se v roce 2016 a 2017 podílela na přípravě expozice „Obojživelníci a plazi ČR“ v Domě NATURA – projektu Ekologického centra Orlov o.p.s., který vznikl za přispění Středočeského kraje. Expozice je součástí širšího spektra výstav, které rozšiřují obecné povědomí o nově vzniklé chráněné krajinné oblasti Brdy pomocí různých informačních tabulí, velkoformátových fotografií, multimediální prezentace, zážitkové komory aj.

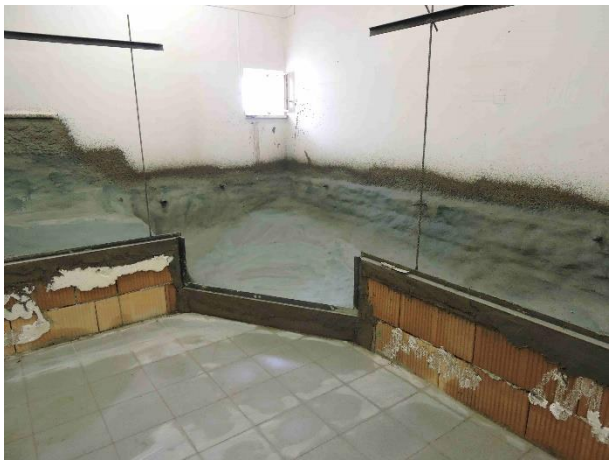

48 RNDr. Jan Misík, Ph.D., návrh naučné stezky a lesní přírodovědné stanice Sklenářka

Společnost NaturaServis s.r.o. dostala od RNDr.Jana Misíka, Ph.D. zadání, zpracovat návrh na vybudování „Naučná stezka a lesní přírodovědná stanice Sklenářka“. Zájmová plocha se nachází ve velkém lesním komplexu, který je využívaný k turistice, zejména cyklistice z přilehlých měst. Plocha je dobře dostupná z Týniště nad Orlicí, Borohrádku, Častolovic, Kostelce nad Orlicí a z Doudleb. NSS bude vybudována na obvyklé cyklotrase lesním komplexem.

Herpetologická stanice

49 Technická zařízení pro dočasné umístění organismů

NaturaServis s.r.o. byla ve spolupráci s ČZU v Praze účastníkem projektu podporovaného Technologickou agenturou České republiky (TA01020881). Cílem byl vývoj systému technických zařízení – druhově specifických umělých biotopů, kde bude možné organismy dočasně držet, namnožit a vypustit na původní místo nebo náhradní lokalitu. V sezóně 2015 byly výstupy projektu převedeny do běžného provozu společnosti (deponace živočichů, osvětová činnost, chov živočichů aj.). V roce 2017 bylo instalováno zastínění nad mělým potokem.

Herpetologická stanice v Hradci Králové

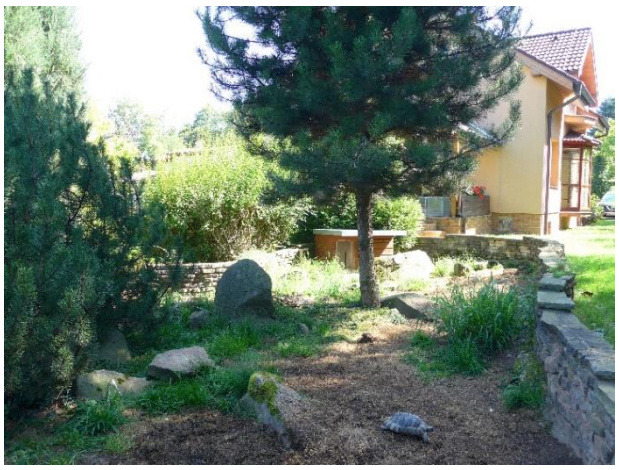

50 Technická zařízení pro chov živočichů

Již v sezóně 2015 byly výstupy projektu podporovaného Technologickou agenturou České republiky převedeny do běžného provozu společnosti NaturaServis s.r.o. V současné době je v Herpetologické stanici chováno 80 druhů živočichů, z nichž 45 druhů se v různých technických zařízeních úspěšně rozmnožuje. Největším úspěchem je rozmnožení žábronoše skvrnitého (*Necturus maculosus*) a mloka skvrnitého (*Salamandra salamandra*).

Výběr z druhů chovaných v Herpetologické stanici

Terénní úpravy a budování tůní

51 Město Zlaté Hory, asanace tůní

Na základě objednávky města Zlaté Hory provedla společnost NaturaServis s.r.o. asanaci 3 tůní. Provedeno bylo prolovení nádrží pro zjištění případného výskutu ZCHD, následné vypuštění, odstranění vegetace a sedimentu, vyřezání náletové vegetace z okolí tůní. Vytěžený sediment byl uložen v okolí ploch, doplňkově byl proveden i sběr nalezeného odpadu, který byl následně zlikvidován na skládce.

Fotodokumentace provedených prací

Terénní úpravy a budování tůní

52 CHKO Pálava, Děvín, Mušlov, Janičův vrch, budování tůní a úprava hnízdních možností ptactva

Na základě objednávky CHKO Pálava vybudovala společnost NaturaServis s.r.o. 7 tůní, které budou sloužit jednak pro zadržování vody v krajině a zároveň zvýší atraktivitu území pro široké spektrum organismů. Celková plocha všech vybudovaných tůní je 600m^2. Zároveň byly odhaleny břehy pro zvýšení hnízdních možností ptactva osidlujícího břehové biotopy.

Budování tůní

Terénní úpravy a budování tůní

53 Lesy ČR, Olešnice v Orlických Horách, budování tůní

Společnost NaturaServis s.r.o. zahájila v roce 2017 na základě objednávky Lesů ČR budování nových tůní, které budou sloužit jednak pro zadržování vody v krajině a zároveň zvýší atraktivitu území pro široké spektrum organismů. Dokončení je plánované na jarní období roku 2018.

Fotodokumentace z průběhu prací

Terénní úpravy a budování tůní

54 MŽT Stavitelství, Česká Třebová, úprava okolí traťového koridoru

Společnost NaturaServis s.r.o. realizuje v roce 2017, na základě smlouvy se společností MŽT Stavitelství, úpravu okolí trati v úseku Třebovice – Hoštejn. Jedná ses o odstraňování sedimentu z příkopů, kácení náletových dřevin, likvidace odpadu a sekání travních nárostů.

Fotodokumentace z průběhu prací

55 Olomoucký kraj, Černé jezero, asanace tůní

Na základě objednávky Krajského úřadu Olomouckého kraje provedla společnost NaturaServis s.r.o. asanaci 3 tůní. Provedeno bylo prolovení nádrží pro zjištění případného výskutu ZCHD, následné vypuštění, odstranění vegetace a sedimentu, vyřezání náletové vegetace z okolí tůní. Vytěžený sediment byl uložen v okolí ploch, doplňkově byl proveden i sběr nalezeného odpadu, který byl následně zlikvidován na skládce.

Obnova tůní pro obojživelníky

56 CHKO Český kras, NPR Karlštejn, PR Radotínské údolí, likvidace černých skládek

Na základě objednávky správy CHKO Český kras provedla společnost NaturaServis s.r.o. likvidaci černých skládek na území rezervací Karlštejn a Radotinské údolí. Pro černé skládky jsou nejčastěji využívány strže a údolí nedaleko silnic. Celkově byla z lokalit odvezena více jak tuna odpadu včetně vleku pneumatik. Odpad byl následně zlikvidován na skládce.

Výběr z fotodokumentace

74 Základní školy a gymnázia v kraji, výukový program Herpetofauna

NaturaServis s.r.o. v rámci výukových programů poskytovaných Herpetologickou stanicí provedla ukázku živých obojživelníků a plazů na ZŠ Nové město nad Metují, ZŠ Býšť, ZŠ Svobodné Dvory, Gymnázium a ZŠ Jaroměř. Žákům byly představeny vybrané druhy obojživelníků a plazů vyskytující se na území ČR, zajímavosti z jejich života v přírodě a některé exotické druhy obojživelníků

76 Střední škola zahradnická, Litomyšl, exkurze do Herpetologické stanice

NaturaServis s.r.o. v rámci výukových programů poskytovaných Herpetologickou stanicí uskutečnila prakatickou ukázku obojživelníků a plazů umístěných v deponačních nádržích na pozemku stanice, které simulují přirozené podmínky jednotlivých druhů živočichů. Programu s názvem „Herpetofauna u nás I“ se aktivně zúčastnili studenti Střední zahradnické školy Litomyšl.

Výukový program „Herpetofauna u nás I“ na pozemku Herpetologické stanice

79 Krajský úřad Královéhradeckého kraje, „Den otevřených dveří v PP Na Plachtě“

Dne 13.5.2017 pořádala NaturaServis s.r.o. ve spolupráci s Královéhradeckým krajem „Den otevřených dveří v PP Na Plachtě“. Program akce byl tvořen dvěma komentovanými prohlídkami lokality, diskusí o projektech na ochranu přírody, o projektech na ochranu herpetofauny a ostatních skupin živočichů. Na informačním stanovišti dále probíhala celodenní komentovaná ukázka obojživelníků a plazů.

Ukázka obojživelníků a plazů ČR i exotických druhů

Komentované prohlídky lokality

Práce s veřejností a propagační akce

80 Přednášková činnost, informovanost veřejnosti, podpora výzkumu

Kromě praktické ochrany přírody se zástupci společnosti NaturaServis s.r.o. dále aktivně zúčastnili množství odborných konferencí, workshopů a popularizačních přednášek, v rámci kterých byla prezentována naše činnost a výsledky jednotlivých realizovaných projektů. Část projektů byla připravena k publikaci v populárních časopisech a dalších periodikách. Práce společnosti rovněž sloužila pro zlepšení informovanosti veřejnosti v oblasti ochrany přírody.

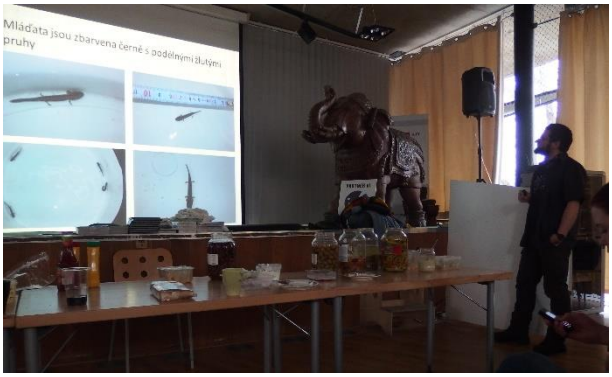

ZŠ Týn nad Vltavou	Ochrana obojživelníků a plazů
Teraristi Hradec Králové	Ochrana a chov obojživelníků
ČZU Praha	Ochrana a chov obojživelníků
ČRo HK	Povídání o Plachtě
AOPK Praha	Dodávka fólií na výzkum plazů - 100 ks (100x100cm, tloušťka min. 0,75 mm)
AOPK ČR	Metody průzkumů a odchytů obojživelníků a plazů
AOPK ČR	Jak fungují kompenzační a náhradní opatření pro plazy a obojživelníky
Veterinární a farmaceutická fakulta Brno	Programy Herpetologické stanice spol. NaturaServis s.r.o
Kostelecké inspirování	Jak se staví sen
Konference Ekologie 2017	Ochrana migračních tras obojživelníků
Komise pro plazy a obojživelníky v Zoo Praha **konaná při UCSZOO**	Žábronoš skvrnitý (*Necturus maculosus*)-Chov a odchov v herpetologické stanici Naturaservis s.r.o. v roce 2016

79 CENTRAL GROUP 32, nákladové nádraží Žižkov – přírodní biotop

NaturaServis s.r.o. vypracovala v roce 2016, na základě objednávky CENTRAL GROUP 32. investiční s.r.o., návrh na vytvoření biotopu v lokalitě nákladového nádraží Praha Žižkov, a to s ohledem na výsledky předchozích biologických šetření v dotčené lokalitě. Tento návrh byl v roce 2017 realizován. Následně proběhly transfery jedinců ze zájmové lokality do nově vytvořeného biotopu. Již v sezóně 2017 se v nových tůních úspěšně rozmnožovala ropucha zelená (*Bufo viridis*).

Výběr fotodokumentace provedených prací

79 Zámek Hrádek, eradikace křídlatky

Společnost NaturaServis s.r.o. v roce 2017 na základě objednávky NPÚ provedla chemickou eradikaci křídlatky japonské (*Reynoutria japonica*) na zahradě zámku Hrádek a v jeho okolí. Jedná se o silně invazivní a nepůvodní druh v české floře, který vytlačuje z biotopů původní druhy.

Fotodokumentace provedených prací

79 Město Kraslice, inventarizace tůní a úprava okolí

NaturaServis s.r.o. vypracovala v roce 2017 na základě objednávky města Kraslice inventarizační přehled stavu tůní v okolí města. Na základě terénních šetření byl zpracován návrh na managementová opatření jednotlivých lokalit. Zároveň bylo kolem tůní ve frekventovaných lokalitách vybudováno zábradlí a proběhla revitalizace okolí kapličky a rozcestníku.

Fotodokumentace průběhu prací

Členství v organizacích

81	Společnost NaturaServis s.r.o. je členem